

«Prender distanza per uschia tegnair ensem» | Ina campagna d'infuraziun da l'Uffizi da sanadad dal Grischun

Tegnair distanza: viver durant il temp dal «social distancing»

Occurrenzas èn ditgas giu, restaurants, butias e scolas èn serradas. Il Grischun ed il rest da la Svizra stat tan prest airi. I vegn pretendì da tegnair distanza d'auters umans e perquai lavuran blers davent da chasa. Tgirar contacts – quai n'è il mument simpel per nagin. Cun fantasia e flexibilitat è però bler pussaivel. Nus As mussain da tge che Vus stuais far attenziun e tge che Vus pudais contribuir sez.

Las ultimas pèr emnas è nos-
sa vita sa midada fermamain.
E quai vegn er anc a restar
uschia ina detga pezza. I dat
restricziuns e cumonds. Nus
na pudain betg pli far tut quai
che nus essan disads sen-
za restricziuns. I vegn recu-
mandà da restar a chasa sche
pussaivel, da sa lavar savens
ils mauns e da tegnair almain
dus meters distanza d'auters

umans. Tut questas mesiras
han la finamira da franar la
derasaziun dal coronavirus
e da proteger las personas
las pli periclitadas, personas
pli attempadas e las gruppas
periclitadas cun malsognas
preexistentas u cun in sistem
d'immunitat indeblì – tar quel-
las tutgan er uffants e giuve-
nils. Mo uschia pon ins evitar
che noss sistem collabeschia.

Pensai a moda nunconven- ziunala – i dat alternativas

La stagnaziun quasi cumpleta
da la vita publica porscha
– malgrà tut las malempena-
naviavladads – era la schanza da
finalmain prender per mauns
projects che Vus avais fin uss
adina puspè spustà: far re-
paraturas, cumenzar cun la
nettegiada da primavaira, far
urden, leger il cudesch ch'è
tuttina As vesair. Pertge betg
scrivere puspè ina giada brevs,
malegiar insatge u far videos
e tramerter quels? U co fissi
cun in appuntament nuncon-
venziunal, per exemplu cun in
past «cuminaivel» via Skype u
da balcon a balcon? Tirai a niz
Voss talents, Voss potenzial
creativ e Vus vegnis a vesair
ch'i fa plaschair e che Vus avais
tuttenina tut otras sfidas.

Infuraziuns seriusas: segirezza en ina situaziun da crisa

Infuraziuns seriusas, cleras e
chapaivlas gidan a s'orientar e
dattan segirezza en ina situaziun
da crisa. As infurmai bain, nizze-
gai dentant las medias cun me-
sira. Evitai en spezial in consum
da medias nuninterrut e prote-
gi Vus e Voss chars d'in consum
exagerà d'infuraziuns davart la
situaziun actuala.

- As infurmai ina fin duas giadas a di davart la situaziun actuala.
- Nizzegai exclusivamain funtaunas da novitads seriusas sco era la pagina d'internet dal Chantun

www.gr.ch/coronavirus

[www.facebook.com/
kantongr](http://www.facebook.com/kantongr)

- Sajas critic. I cursoschan bleras infuraziuns falladas, mesas vardads e cugliunarias.

Il pli impurtant en furma concisa

**Tegnai avunda distanza
d'auters umans!
Ma tge signifga quai precis?**

- Restai a chasa ed evitai contacts.
- Telefonai in cun l'auter empè d'As inscuntrar.

**E sche Vus stuais tuttina ir
ord chasa:**

- Tegnai ina distanza d'almain dus meters cun discurrer e seser u durant star en colonna. Sche Vus sesais a maisa, laschai simplamain liber ina sutga tranteren.
- Na stai betg pli ditg che 15 minutaz en la vischinanza directa d'ina autra persuna. Era qua vali da tegnair ina distanza da dus meters.

Agid per personas pli attempadas e per gruppas periclitadas

Telefon 143 In discurs gida savens – da tut temp, anonim e gratuit. **www.grhome.ch/grhelp** Grischunas e Grischuns gidan Grischunas e Grischuns cun agid da buna vischinanza, servetsch da pasts e servetsch da furniziun a chasa.

https://viva.engadin.online/insembel «InsemBEL» è la plattaforma engiadinaisa, nua ch'ins po dumandar per agid ed al porscher a moda nuncumpligada ed anonima. La plattaforma collia il Grischun dal Sid en in temp, nua ch'i vala da tegnair ensem.

www.fiveup.org L'app «Five up» porta mauns gidanters il dretg mument en il dretg lieu. Persunas periclitadas senza smartphone sa drizzan a la helpline 058 400 41 41.

www.hilf-jetzt.ch Chattar agid, sche Vus u in'autra persuna che Vus enconuschais dovrà sostegn.

U dumandai per telefon directamain Vossa vischnanca

Il cusseglier guvernativ sa drizza a las Grischunas ed als Grischuns

Il coronavirus restrenscha la
vita publica. Gist en temps int-
scherts èsi impurtant che la
politica s'exprimia. Cusseglier
guvernativ Peter Peyer sa driz-
za a la populaziun grischuna
cun plebs clerz e motivants.
Ses pled pudais Vus guardar
sut:

www.facebook.com/kantongr

«L'agid dad auters duess ins acceptar ussa»

Trais dumondas a ...
Marianne Lüthi, manadra dal
program Promozion da la
sanadad e preventiun en la
vegliadetgna da l'Uffizi da
sanadad dal Grischun

Co sa senta la generaziun pli
veglia en la crisa da corona
actuala?

Jau ves duas tendenzas diffe-
rentas: d'ina vart vegn rap-
portà da fitg blera assistenza,
servetschailvadad, solidaritat
e da sustegn psichic en il vitg,
il quartier, en famiglia e tranter
vischins. Blers umans pli vegls
èn però era malsegirs, sa sen-
tan exclus, isolads ed inutils.
Jau hai per exemplu udi con-
tataziuns sco: «ler era jau anc
ina seniora activa, oz sun jau
veglia» ubain «ler era jau anc
dumandà, oz vegn jau exclus».

Questa intschertezza è
chapaivla. Dastg'ins insumma
anc ir ord chasa sco persuna
pli passada?

Da princip vala: restar a chasa
sche pussaivel. Far cumpras
duessan persunas pli veglias
ussa propri laschar far insatgi
auter per proteger sasezzas
ed ils conumans. La solidari-
tat e la servetschailvadad èn
actualmain gea fitg grondas.
Blers èn pronts da sustegnair e
da gidar. Quest agid duess ins
acceptar uss exnum. Da l'autra
vart fai bain da sa mover en la
natira per survegnir in chau
liber. Quai è er impurtant per
la psica. Sch'ins è sulet per via
e sch'ins lascha adina avunda
distanza d'auters umans, damai
almain dus meters, lura pon ins
ir vinavant a spass.

Co pon ins s'occupar
raschunaivlamin durant
quest temp spezial?

Forsa è gist uss il dretg mu-
ment per guardar enavos sin la
vita da fin uss. Igl è prezios da
nudar ses patratgs u d'als par-
ter cun insatgi. Tge persunas,
inscuntrars e lieus han influen-
zà mai? Tge tocs da musica,
ovras d'art, films u viadis? Ubain
era: tge eveniments persunals,
per exemplu crisas, m'hàn
marcà e purtà vinavant? Uss è
il temp per sa fermar, far plans
ed als prender per mauns, cura
che quai è puspè pussaivel.